

Sovány eredmény

A gázgyár költségvetése

Ripka Ferenc dr. központi igazgató előterjesztette a tanácsnak a gázművek 1914-ik évi költségelőirányzatát. Az előterjesztéshez bő indokolás készült, amely a számok rengetegét vágja a benne buvárkodók fejéhez. Nagyon szép munkát végzett, aki az előterjesztést megfogalmazta. egy baja van csak a munkának, hogy a számok csoportosítása, az összehasonlító statisztika nem egészen jóhiszemű.

Általában véve meg kell állapítani, hogy a megváltáshoz fűzött anyagi remények nem teljesültek. Erre vonatkozólag most már teljesen kialakult a helyzet képe. A jövő évi előirányzatnak az alaphangja nagyon optimisztikus, tisztára utópiának kell tartanunk azt a reményt, hogy a gázfogyasztás emelkedni fog. A tendencia éppen az ellenkezőjét bizonyítja ennek. Nemcsak nálunk, de mindenütt a világon a villamoserő kezdi legyőzni a gázt. A gázművek igazgatósága érzi ezt s ezért van az, hogy reklámhoz kénytelen folyamodni, népszerűsíteni akarja a gázt, ami azonban — meggyőződésünk szerint — meddő munka lesz. Egészen bizonyosra vesszük, hogy ennél a pontnál alapos csalódás fogja érni a vezetőséget. A gázgyárral tehát úgy vagyunk, mint a villamossal. Jól tudjuk, hogy a fejlődés iránya korlátozza az üzem terjeszkedését, sőt magával hozza az üzemredukálás lehetőségét és szükségességét. Mégis hatvan milliót fordítottunk a megváltás és az új gyár költségeire, teljesen reménytelenül s a villamos centrálé építésével önmagunknak csinálva veszedelmes konkurenciát.

Nagyon rossz üzletnek bizonyult a megváltás. Az ember borzadva hasonlítja össze az elért eredményt a trieszti társulat utolsó ajánlatával. Milliókat dobott ki a város a községezés jelszaváért: — ezt most már egész határozottsággal meg lehet állapítani. S a legszomorubb a dologban az, hogy egyéb téren is hiába keresünk az elmaradt haszonért rekompenzációt. A gázszolgáltatás nem lett jobb, a közönség köréből ma is annyi panasz érkezik, mint annakelőtte. A *gáz árának leszállításáról* most már szó sem esik, holott a megváltásnak ez volt egyik legfőbb indító oka. A közgyűlésen nem egyszer történt már felszólalás ebben az irányban, a válasz „megnyugtató” volt, de a gáz ára még mindig a régi.

Sőt a gázgyár legjobban szeretné emelni az árakat, csakis így tud a jövőben fényes költségvetést produkálni. Még csak annyit sem tudott elérni a közgyűlés, hogy a gázmérők használati díját legalább mérsékeljék, ha már egészen el nem engedhetik. Hatszáz-ezer korona bevétele van ebből a gázgyárnak, tehát ugyanakkora összeg, mint amennyi tiszta jövedelme a városnak a gázüzemből van. Itt érkezünk el az előterjesztés legszomorubb pontjához.

A jövő esztendő előirányzata szerint ismét csak hatszáz-ezer koronát szándékozik a gázgyár vezetősége a községi alapba fölös-

leg gyanánt beszolgáltatni. Ez pedig türhetetlen, lehetetlen állapot. Kitől várhatja a főváros, ha nem a legnagyobb üzemétől, hogy ezekben a vészteljes időkben a segítségére siessen és minden nélkülözhető garast biztosítsa. Tisztára megtévesztés az adatoknak az a csoportosítása, amely szerint öt millió korona a gázmű szolgáltatása. A lényeg az, hogy a városnak ebből készpénzben mindössze hatszázezer korona jut, holott a tételek között szerepel az ujitási alapra szánt 900,000 korona. Ezt az összeget feltétlenül át kellene engedni a városnak, mert semmiféle veszedelem nem származnék abból, ha az ujitási alapot ebben az esztendőben kevésbé dusan dotálnák. A városnak pedig soha olyan jól nem jönne a pénz, mint most, amikor a kölcsön után uzsorakamatot fizet s még így is nehezen jut hozzá.

Az sem hangolhatja a városatyákat valami különös jóindulatra, hogy a jövő esztendőben még további kilenc milliót kell az új gázgyárba beépíteni. Vajjon belekalkulálta-e a körültekintő igazgatóság az előirányzatba azt a körülményt, hogy ez a kilenc millió sokkal több pénzébe fog kerülni a városnak, mint az építésbe eddig befektetett összeg?

A tisztviselők kenyerét sohasem irigveljük, de nem tartjuk méltányosnak, hogy a takarékoság szükségességének idejében egyre emeljék a személyzeti kiadásokat, a segélyeket és jutalmakat, a nyugdíjalapot.

Az előirányzatot nem szabad kivonni a pénzügyi bizottság alapos kritikája alól. Tavaly még *Heltai Ferenc* állott a gázgyár élén s az ő személyébe vetett bizalom miatt mellőzték a pénzügyi bizottságot. Ezt a törvénytelenséget akkor is szóvá tettük s hangoztattuk, hogy a pénzügyi bizottság az egyetlen, amelyet semmiféle más bizottsággal nem lehet helyettesíteni s amelyet nem lehet figyelmen kívül hagyni akkor, amikor egy 60 milliós városi üzemről van szó. *Heltai Ferenc* már nem él: — egy okkal több, hogy a jogszabályoknak ilyen flagrális sértését meg ne kíséreljék az illetékesek.

Élelmes indítvány.

Ifj. *Stern Sándor* bizottsági tag a következő indítványt terjeszti a szerdai közgyűlés elé:

Utasítsa a közgyűlés a tanácsot: 1. Hogy a légszszművek által betervezett költségvetés a légszszművekkel egyetértőleg sürgősen átdolgozandó és a világítási légszsz ár a köbméterenként 20 fillérről 19 fillérre, az ipari és háztartási célokra szolgáltatott légszsz pedig köbméterenként 16 fillérről 14 fillérre redukálendő és ezen redukált ár már az 1914. évi költségvetés keretében kifejezésre is jusson. 2. A három és öt lánгу légszszszórák jelenleg érvényben levő kölcsönbére 20 százalékkal redukálendő míg a 10 lánгу és nagyobb órák kölcsönbérei a rég alapon megtartandók. 3. A légszszsz szolgáltató autómata az eddiginál nagyobb arányban hozandók forgalomba, még pedig lehetőleg a munkáslakta és kis lakásos városrészekben minden kölcsönbér és minden felszerelési költség nélkül. 4. A jelenlegi villamos telepekkal tárgyalás folytatandó oly irányban hogy a nappali elektromos áram ipari, háztartási és háziipari célokra olcsóbb tarifa mellett szolgáltatható legyen. 5. Tekintettel arra, hogy a főváros törvényhatóságának 1914. évi költségvetése rövid időn belül a t. Közgyűlés elé kerül, tisztelettel kérem indítványaimra a sürgősségnek olyan értelemben való ki mondását, hogy azok a legközelebbi közgyűlésen tárgyalassanak.

Ifj. *Stern Sándor* indítványát a közgyűlésnek magáévá kell tennie. A legbecsületesebb intenció vezeti az indítványozót s az indokolás meggyőzhet mindenkit arról, hogy fontos érdekek fűződnek az indítvány elfogadásához.